

УДК 338.24

І. Крамар

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-КОМПЛЕКСНОГО ПРОВАЙДИНГУ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Одним із найважливіших завдань дослідження методичних засад визначення економічної ефективності інноваційно-комплексних підходів розвитку малого підприємництва є виявлення та кількісна оцінка безпосередніх ефектів кожного з них, що дозволяє гнучко і глибоко врахувати як локальні, так і галузеві та загальнодержавні особливості розвитку малого підприємництва.

Перший, початковий ефект можна реєструвати як зміну показників економічного та соціального розвитку підприємства, що є результатом активізації його діяльності; зростання прибутків за рахунок залучення різних джерел фінансування підприємства та збільшення асортименту, номенклатури продукції, робіт і послуг; підвищення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці та інше. Ці зміни, обумовлені в кінцевому підсумку активізацією комплексних інноваційних тих чи інших напрямків діяльності підприємницьких суб'єктів, які можна вважати узагальненими ефектами (Φ), що охоплюють усі найбільш суттєві сторони і прояви інновацій, в т.ч. ріст обсягів реалізації, скорочення витрат, інше. Ефективність комплексності інновацій виявляється на множині узагальнених ефектів, що повинні містити суттєву особливість: з однієї сторони, характеризувати і підкреслювати специфічні властивості, а з іншої – давати можливість визначити деяку множину (B) окремих ефектів – змін показників економічного та соціального розвитку підприємства за кожним видом діяльності.

Сутність запропонованого функціонального підходу до побудови реверсивної математичної моделі полягає в наступному. Кожний узагальнений ефект за видом діяльності може представлятись у вигляді деякої функції, умовно названої трансляційною, яка “втягує” усі наслідки комплексності інновацій, що в тій чи іншій мірі впливають на цей узагальнений ефект, і передає його на відповідну множину (із загальної множини B) вихідних змін показників економічного та соціального стану підприємства.

Оскільки під елементами множини A мають на увазі безпосередні техніко-економічні ефекти комплексного впровадження інновацій, тобто фізично неспоріднені явища за своєю субстанцією (наприклад, зміна витрат на придбання комплектуючих і матеріалів та зміна процедури тендерних закупівель, тощо), або будучи вхідним параметром (аргументом) функції даного узагальненого ефекту $\Phi_s \in \Phi$, кожний елемент $a \in A$ трансформується (видозмінюється), перетворюється на виході в однорідний ефект другого або більш високого порядку, однорідно впливає на вихідний узагальнений ефект.

“Однорідність” впливу тут визначається “дольовою” участю різноманітних за сутністю та фізичною природою безпосередніх ефектів окремих інноваційних підходів в утворенні (нагромадженні) одного й того ж узагальненого ефекту.

Запропонований метод трансляційних функцій полегшує здійснення аналізу і, в певній мірі, дає можливість запобігти помилкам під час побудови та розрахунків реверсивної математичної моделі ефективності та виконання балансово-оптимізаційних обчислень, які визначають коефіцієнти розподілу реалізації трансльованих узагальнених ефектів частковими ефектами за видами діяльності.